

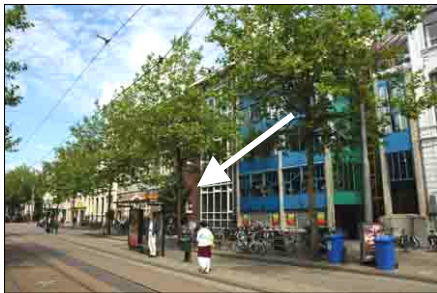

2. Hollandsche Schouwburg

>> Loop van het Verzetsmuseum door de Plantage Kerklaan naar de kruising. Schuin rechts aan de overkant ziet u gedenkplaats/educatief monument de Hollandsche Schouwburg (dagelijks geopend van 11-16 uur).

Dit gebouw heeft vijftig jaar dienst gedaan als schouwburg. In oktober 1941 was het de *Joodse Schouwburg* gaan heten. Er mocht alleen nog joods publiek komen. In de zomer van 1942 werd de schouwburg een doorgangshuis voor de jodendeportaties. Met strozakken werden er slaapplaatsen ingericht. Via de Hollandsche Schouwburg zijn in 1942 en 1943 ongeveer 20.000 joden eerst naar kamp Westerbork in Drenthe en daarna naar de vernietigingskampen Auschwitz of Sobibor gebracht. De schouwburg is nu een gedenkplaats met onder meer een eeuwige vlam en een namenwand met alle 6.700 familienamen van de uit Nederland gedeporteerde en vermoorde joden.

>> Als u tijd over hebt:

De IVKO-school aan de overkant was vroeger een Hervormde Kweekschool voor onderwijzers. Rechts van die kweekschool bevond zich een crèche, waar de joodse kinderen werden ondergebracht. Uit de crèche werden via de kweekschool honderden kinderen in veiligheid gebracht. Een plaquette op de gevel van de kweekschool herinnert hieraan.

3. Auschwitz-monument

>> Loop van het Verzetsmuseum door de Henri Polaklaan naar de ingang van het Wertheimpark (zie plattegrond).

In het Wertheimpark ligt het monument 'NOOIT MEER AUSCHWITZ' van Jan Wolkers. Met de gebroken spiegels geeft Jan Wolkers uitdrukking aan de gedachte dat 'de hemel na Auschwitz nooit meer ongeschonden is'.

Auschwitz-Birkenau en Sobibor waren kampen in Polen. Tijdens de bezetting zijn er van de 140.000 joden die in Nederland leefden meer dan 107.000 gedeporteerd. Slechts 5.200 overleefden de concentratiekampen en keerden terug.

“Lelijke, houten barakken strekten zich rij na rij de verte uit, eromheen een metershoge omheining van prikkeldraad dat onder stroom stond. Wachtposten in hoge torens keken uit over de omgeving van het kamp. We waren nu weerloze gevangenen, volledig overgeleverd aan de Duitsers. (...) Met honderden stonden we in de benauwde barak, bewaakt door een handjevol Duitse soldaten die hun geweren op ons gericht hielden. (...) ‘Ruiken jullie het kampcrematorium?’ schreeuwde een bewaakster. ‘Daar worden jullie dierbare familieleden vergast, terwijl ze dachten dat het douches waren. Nu branden ze. Jullie zullen ze nooit weerzien!’”

Eva Schloss

uit: *Herinneringen van een joods meisje*, pag. 69-70